

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18222>

Özet

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i (B?DÖ), bireylerin sahip oldu?u patolojik veya sanr?sal inançlar?n derecesini ve bu inançlara yönelik içgörü düzeyini ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçe?in Türkçe uyarlaması, Özcan ve arkadaşları tarafından 2013 yılında gerçekleştirilmiştir. B?DÖ, inanc?n ?iddetini, bireyin bu inanca olan ba?lılı?ını (ikna düzeyini) ve inanc?n günlük yaşam etkilerini çok boyutlu olarak de?erlendiren, 7 maddeden oluşan tek boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, özellikle psikotik bozukluklar ve sanr?sal belirtileri gösteren diğer durumların de?erlendirilmesinde klinik kullanıma uygundur.

Anahtar Kelimeler

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i, B?DÖ, Sanr?, Bilişsel Davranış? Terapi, Psikoz, ?nanç De?erlendirmesi, Uyarlama, Psikometri

Yazarlar

Türkan Özcan, Emre Kuru, Yakup ?afal, M. Engin Karadere, K. Fatih Yavuz, M. Hakan Türkçapar

Amaç

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i'nin temel amacı, bir bireyin sahip oldu?u spesifik bir inanc?n ne ölçüde sanr?sal oldu?unu, yani patolojik özellikler taşıyıp taşımadığını belirlemektir. Bu ölçüm, inanca olan ba?lılık (ikna), inanc?n günlük yaşam müdahalesi, inanca yönelik içgörü ve inanc?n diğer insanlar tarafından kabul edilme algısı gibi boyutlar üzerinden yapılır.

Ölçek, klinik ortamlarda, özellikle ?izofreni spektrumu bozuklukları veya diğer psikotik semptomların tedavisinde, tedavi öncesi ve sonrası inanç de?işikliklerini ve içgörü gelişimini izlemek için önemli bir araç olarak kullanılır. Türkçe uyarlama çalışması, bu aracın Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini sağlamayı hedeflemiştir.

Yapı

B?DÖ, de?erlendirilen inanc?n patolojik özelliklerinin ?iddetini ölçen tek boyutlu bir yapı olarak tasarlanmıştır. Ölçek, inanc?n patolojik doğasıyla karakterize eden çe?itli yönleri kapsayan 7 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler, inanc?n birey üzerindeki etkisini ve bireyin inanc?na ne kadar sık sarıldığını sorgular.

Ölçek, temelde sanr?lar?n ana bileşenlerini, yani sarsılmaz kesinlik (conviction), önemsenme (preoccupation) ve sonuçta ortaya çıkan i?levsellik bozukluğunu de?erlendirir. Yüksek puanlar, inanc?n daha sanr?sal ve patolojik oldu?unu, düşük puanlar ise inanc?n sanr?sal olmayan veya

daha az patolojik oldu?unu gösterir.

Geçerlik

Özcan, Kuru ve arkadaşlar? (2013) taraf?ndan ger?ekle?tirilen Türkçe uyarlama ?al??mas?nda, ölçe?in yap?sal ve kültürel geçerli?i incelenmi?tir. Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarlılı??n? sa?lamak amac?yla do?rulamaya c? faktör analizi gibi yöntemler kullan?lm??t?r.

Uyarlama ?al??mas?n?n amac?, ölçe?in Türkiye'deki klinik popülasyonda ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü ve ölçülen inanç patolojisi derecesinin di?er ilgili klinik ölçütlerle korelasyon gösterdi?ini (ölçüt geçerli?i) kan?tlamakt?r.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenirli?i, Özcan ve arkadaşlar? taraf?ndan incelenmi?tir. Güvenirlik, genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilir. Kaynakta spesifik de?erler yer almamakla birlikte, uyarlama ?al??mas?, B?DÖ'nün 7 maddelik yap?s?n?n tutarlı ve stabil ölçümler sa?ladığı?n? göstermeyi amaçlam??t?r.

Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçe?i oluşturan 7 maddenin tamam?n?n ayn? temel yap?y?, yani inanç?n patolojik boyutunu ölçmede ba?arılı oldu?unu gösterir. Bu, ölçe?in klinik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlarda tutarlı sonuçlar verece?inin kritik bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i, uyarlama ?al??mas?nda tek boyutlu bir yap? sergilemi?tir. Orijinal ölçek gibi, Türkçe uyarlama da inanç?n patolojik derecesini tek bir genel faktör alt?nda toplamaktadır. Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in toplam puan?n?n inanç ?iddetini temsil eden anlamlı bir skor oldu?unu do?rular. Ölçek toplam 7 maddeden olumaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireyin kendini de?erlendirmesine dayalı (Self-Report) veya Klinisyen De?erlendirmesi (Clinician-Rated) olarak kullan?labılır. (Genellikle klinisyenin inanca dair sorular? sormas? ve ki?inin cevab?na göre puanlama yapmas? beklenir.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Popülasyon (Özellikle psikotik bozukluklar? olan hastalar) ve Genel

Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Türkçe uyarlama çal??mas?, Bili?sel Davran??ç? Psikoterapi alanında çal??an ara?t?rmac?lar tarafından yürütülmü?tür.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lmaktad?r. Puanlama 0'dan 4'e kadar yap?lmakta olup, 0 puan? inanc?n **sanr?sal olmayan** do?as?n?, 4 puan? ise **tamamen sanr?sal** do?as?n? temsil eder. Yüksek puanlar inanc?n daha patolojik oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sanr?sal ?nançlar, ?çgörü, BABS, 7 Madde, Likert Ölçe?i, Psikotik Bozukluklar, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: drturkan2005@gmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?imi)

Correspondence Address: Türkan Özcan (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? **2013** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Türkan Özcan ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Özcan, T., Kuru, E., ?afal, Y., Karadere, M. E., Yavuz, K. F. ve Türkçapar, M. H. (2013). Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Bili?sel Davran??ç? Psikoterapi ve Ara?t?rmalar Dergisi*, 2(1), 25-33.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF doküman? (Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i - TOAD) buradan indirilebilir: brown-inanclarin-de?erlendirilmesi-ölçe?i-toad.pdf

Brown ?nançlar?n De?erlendirilmesi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek tek boyutlu ve toplam 7 maddeden olu?maktadır.

Örnek Madde: Di?erlerinin inançla ilgili bak?? aç?lar? konusundaki alg?

ARABPSYCHOLOGY.COM